

aditzea badut

KONPARAZIO BATERA

Xabier Lasa

Kuotak eta kuotak

Fermin Muguruzak mahai gainean jarri digu egunotan Durangon, hemengo politikariek —ausardiezaz— kosk egin nahi ez dioten gaia, irratietan kuotak jartzearena, alegia. Ez da samurra kontua, Alemania, Katalunia eta Frantzia lekuko, baina neurriak hartu beharko lirateke, euskal kultura eta hizkuntzarekiko gormutu diren irratiekin batez ere, ohar daitezen kultura anglosaxoiaz eta espainiarraz gain badela besterik munduan. Muturren aurrean daukaten euskalduna, urrutira gabe. Hobe,

Haurrak konparagarri

Gaur goizean bost hurrek EAEko lehendakari Juan Jose Ibarretxe elkarrizketatzekoa dute REN. Ekimen horixe konparagarri suertatuko zaigu entzuleontzat. Lepoa egingo nuke, kazetaritza politiko-deklarati boan lokarturik bizi diren irati-esatariei baino solasaldi entzungarriagoa irtengo zaiela gatzetxoei (zer esanik ez, gainera jakinik, laguntzaile, irratiko elkarrizketatzailerik iaioenetakoa den Javier Vizcaino izango dutela). Primerakoa irtengo zaie, nahiz eta aurrean Juan Joxe automata-xea eduki.

dena den, lege inposatutakoekin baino formula erakargarriekin lortuko balitz esku-hartze hori.

Komunikabideetan protagonismo kuota faltagatik arranguratu ezingo dena Mikel Azurmendi irakasle berriratu dugu. Aurkeztu berria baitu XVI-XVIII. mendeko euskaldunak balio kulturalik espainiarrenak zituzten arrazistak izan zirela dioten saiakera. Madrilgo iritzi-sortzaile bakarren batek jaiegun hauetan liburua irakurgarri izango zuen. Gehienek ez dute irakurtzeko duintasuna edukiko. Denek, ordea, amen egingo diote. Presta gaitezen puska baterako, bada, Espainiako albistei eta tertulietan izarra izango duguna jasatera.

MIREN AZKARATE EITB-KO HIZKUNTZA AHOULKULARIA

«Kontuan izan behar da euskara ez dagoela guztiz normalizatuta»

EITBn, euskararen erabilerari dagokionez, zein irizpide jarraitu behar diren zehazteko ardura du Azkaratek.

Gorka Quevedo | DONOSTIA

Miren Azkaratek urte asko daromatza euskararen munduan lanean. Miren, Euskal Herriko Unibertsitateko irakasle da, eta euskaltzain osoa 1992. urtetik. Horrez gain, EITBko hizkuntza aholkularia da urriaz geroztik.

■ Bi hilabete daramatzazu EITBko hizkuntza aholkulari bezala. Zein da balantzea?

Posible da jendeak kanpotik egoera ez ezagutzea. Esan beharra dago telebistan badirela hizkuntza arduradunak, batez ere albistegietarako eta ETBk produzitzen dituen programetarako. Ikastaroak ere eman izan dira telebistako eta irratiko esatarientzat. Hau guztia, nik kargua hartu aurretik bazegoen. Hortaz, ez naiz hutsetik abiatu, lehendik ere lan bat egina zegoen. Balantzeari dagokionez, ETBko arduradunek bazituzten programetan lehentasun batzuk. Umeentzako programak begiratzeko esan zidaten eta horiek begiratzen aritu naiz. Txostena egin nuen, nire ustez zuzendu beharrekoak esanaz. Orain programa horien jarraipena egin beharra dago, gauza batzuk aldatu behar direlarik eta beste batzuk, ordea, ez. Irratiari dagokionez, Euskadi Gazteak izan du lehentasuna, gazteen ar-

tean entzule asko dituelako. Orain lan hori amaitzen ari naiz, esatari bakoitzaren jarraipena eginez. Nire ustez, gauzak ondo egiten ari dira, maiz kontrakoa entzuten den arren. Langileek, gainera, gauzak hobetzeko oso jarrera ona dute. Kontuan izan behar da euskara erabat normalizatu gabeko hizkuntza dela; ez da erraza euskaraz lan egitea.

■ Egungo telebistaren merkatua kontuan hartuta, euskarazko film edo telesailek etorkizun ona al dute?

Nik baietz uste dut. Beti ere, kontuan izanda zenbat euskaldun garen eta horrek zein merkatu markatzen duen. Telebistak egin duen apusturik indartsuenetakoa euskarazko zinea izan da. Euskaldunok euskarazko pelikulak ikustera ohituta ez gaudela zioen mito erako bat egon da. Egia esan, ez dugu pelikulak euskaraz ikusteko ohitura handirik. Hala ere, nik uste euskaraz ematen den zineak badiela etorkizuna.

■ Euskaraz batua ala euskalkiak. Zer da komenigarriagoa erabiltzea?

Egia da orain arte bikoizketa guztiak euskara batuan egin direla, gainera bere erabilera formal eta zainduenean. Euskararen batasunerako eman diren arau guztiak betez, hau da, goi

ZINEA EUSKARAZ

“«Euskarazko zinea ikusteko ohiturarik ez dagoela egia izan arren, nire ustez, badu etorkizunik»

mailako euskara zaindua erabiliz, egin dira bikoizketak. Hori guztia aztertu beharra dago. Ez dut oso garbi bide horretatik aurrera egin behar denik. Hemen go jendeak egiten dituen programetan —Bertatik bertara edo Sorginen laratza esaterako— bakoitzak berea askoz askeago egiten du. Irratian, esaterako, Euskadi Gazteko *salgai* irratisaioan bakoitzak bere herriko

EUSKALKIEN ERABILERA

“«Ez da gauza bera programa bat bikoiztea edo bertakoak egitea. Hemengoek euskara askeago bat erabiltzen dute»

euskalkia erabiltzen du, kontrakzioak eta guzti. Hori oso ondo iruditzen zait. Uste dut euskara batuak, zainduak, dokumental edo albistegietan duela lekua. Hala ere, bestelako erabilerak ere erabili beharko ditugu. ■ Egun ez dago ia euskaraz sortua izan den publizitate-rik. Etorkizunean joera honek jarraituko al du? Puntu hau euskararen biziberri-

tzeko plan nagusian oinarritzakoa da. Horrek bere neurria izango du euskaldunak zenbat garen edo euskaraz eginiko publizitatea zenbatentzat izan daitekeen erakargarria. Bide horretatik ahaleginak egiten badira, agian lortuko da publizitatea euskaraz egitea. Esaten da zaila dela benetan erakargarria izango den lelo bat euskaraz egitea, baldin eta euskaraz pentsatu ez bada.